

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № _____

**Громадська рада при Державному
агентстві лісових ресурсів України**

**Про продаж
необробленої деревини**

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України спільно з Державним агентством лісових ресурсів України в установленому порядку розглянуто лист голови Громадської ради при Державному агентстві лісових ресурсів України Василя Масюка від 25.09.2020 № 81 про проведення громадських слухань щодо реалізації експериментального проекту стосовно проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини. За результатами розгляду повідомляємо.

1) Щодо надання для обговорення з громадськістю результатів ходу реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2020 № 1178 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини» та її впливу на лісогосподарську деревообробну та меблеву галузі економіки України

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1178 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини» (далі – Постанова № 1178) необроблена деревина, заготовлена постійними лісокористувачами, частково реалізується на електронних аукціонах.

Дія експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини (далі експериментальний проект) поширюється тільки на постійних лісокористувачів, чистий дохід яких за результатами 2018 року становив не менше 10 млн гривень. Учасники експериментального проекту відповідно до Порядку реалізації експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з

необробленої деревини, затвердженого Постановою № 1178, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
№ 25/2-22/8270-20 від 26.10.2020
КЕП: Боруховський Б. В. 26.10.2020 13:04
58E2D9E7F900307B040000007932F00FA328600

деревини не менше ніж 25 відсотків щомісячних запланованих обсягів заготівлі необробленої деревини лотами, сформованими із деревини одного сортименту, в обсязі не менше ніж 150 м³, або за стартовою ціною лота не менше ніж 200 тис. гривень. За час дії експериментального проекту було виявлено низку недоліків Постанови № 1178, що призводить до значного зниження ефективності її дії, зокрема: зменшення сукупної вартості лотів; низька якість лотів; відсутність «єдиних правил» роботи для ринку деревини; відсутність процедури оголошень організаторами повторних аукціонів; продовження дії прямих договорів тощо.

За інформацією Держлісагентства, викладеною в листі від 20.10.2020 № 04-16/7628-20, відповідно до підпункту 1 пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1178 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини» (далі – Постанова № 1178) учасники проекту виставляють на продаж лісоматеріали на електронних аукціонах «Прозорро.Продажі» та майданчиках інших електронних торгових систем. Так, за 9 місяців поточного року на електронні аукціони виставлено близько 20,3 млн м³ необробленої деревини, з яких продано понад 5,1 млн м³, у тому числі близько 4,2 млн м³ (або 40 % від заготовленого) виставлено на електронні аукціони «Прозорро.Продажі», за результатами яких продано 0,22 млн м³, що становить 5,3 % від виставленого обсягу (інформація щодо реалізації деревини на аукціонах, проведених в 2020 році лісогосподарськими підприємствами Держлісагентства додається). На електронний торговий майданчик ДП «Лісогосподарський інноваційноаналітичний центр» лісогосподарськими підприємствами було виставлено 15 млн м³ деревини, з яких придбано споживачами 4,2 млн м³, що становить 27,8 %. При цьому слід зазначити, що за вказаний період було заготовлено всього 10,6 млн м³ ліквідної деревини.

2) Щодо надання для обговорення з громадськістю юридичної оцінки відповідності постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1178 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини» Господарському кодексу України та Закону України «Про захист економічної конкуренції»

Відповідно до статті 7 Лісового кодексу України ліси, які знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника на ліси здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією України. Зазначене встановлено також статтею 13 Конституції України.

Крім того, як зазначається у статті 8 Лісового кодексу України, в державній власності перебувають усі ліси України, крім лісів, що перебувають

у комунальній або приватній власності. Право державної власності на ліси реалізується державою, зокрема, в особі Кабінету Міністрів України.

Відповідно до частини першої статті 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Відповідно до статті 49 цього ж закону Кабінет Міністрів України видає обов'язкові для виконання акти – постанови і розпорядження. Відповідно до статті 119 Конституції України, Кабінет Міністрів України здійснює інші повноваження, визначені Конституцією та законами України, зокрема, і визначені Законом України «Про Кабінет Міністрів України».

Таким чином, Кабінет Міністрів України, у відповідності до статті 19 Конституції України, діяв у межах своїх повноважень та у визначений законом спосіб, приймаючи постанову Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1178.

Щодо посилання на норми Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України, варто зазначити наступне. Відповідно до вищевикладеного, зважаючи на те, що ліси є об'єктами права власності Українського народу, взаємодія та поводження із таким об'єктами становить суспільний інтерес.

Відповідно, правовідносини у сфері реалізації необробленої деревини, як продукту, який отримується із вирубки лісів, не можуть регулюватись виключно нормами щодо господарської та підприємницької діяльності.

Процедура погодження проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України визначена Регламентом Кабінету Міністрів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (далі – Регламент). Відповідно до абзацу першого пункту 1 § 44 Регламенту проєкт акта Кабінету Міністрів розробник подає Мін'юсту для проведення правової експертизи разом з пояснювальною запискою, матеріалами погодження (листами із зауваженнями і пропозиціями), а також порівняльною таблицею (якщо проєктом акта передбачено внесення змін до інших актів Кабінету Міністрів). Згідно з абзацом першим § 45 Регламенту Мін'юст під час проведення правової експертизи перевіряє проєкт акта Кабінету Міністрів на відповідність Конституції України, актам законодавства та чинним міжнародним договорам України, стандартам Ради Європи у сфері демократії, верховенства права та прав людини, зокрема положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, принципам недискримінації (антидискримінаційна експертиза) та забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (гендерно-правова експертиза).

Згідно з абзацом третім § 45 Регламенту, з метою виявлення у проєкті акта Кабінету Міністрів норм, що можуть сприяти вчиненню корупційних

правопорушень, надання рекомендацій стосовно їх усунення Мін'юст проводить антикорупційну експертизу.

Відповідно до абзацу першого пункту 1 § 44 Регламенту за результатами правової експертизи проекту акта Кабінету Міністрів Мін'юст оформляє висновок за встановленою ним формою, невід'ємною частиною якого є висновок за результатами експертизи на відповідність проекту акта положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Згідно з підпунктом 4 пункту 2 Регламенту Висновок Мін'юсту є обов'язковим додатком до проекту акта Кабінету Міністрів при поданні розробником зазначеного проекту на розгляд та затвердження до Кабінету Міністрів України.

З огляду на викладене, питання щодо юридичної оцінки відповідності постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1178 чинному законодавству, Лісовому кодексу України, іншим законодавчим актам належить до повноважень Мін'юсту відповідно до Регламенту та Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 797.

3) Щодо надання для обговорення з громадськістю обґрунтування ініціативи Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України розширення дії постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1178 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини» не на 25 % необробленої деревини, а на всі 100 % необробленої деревини та надання юридичного обґрунтування відповідності зазначеної ініціативи Господарському кодексу України та Закону України «Про захист економічної конкуренції»

До прийняття Постанови № 1178 продаж необробленої деревини здійснювалася переважно за процедурою укладення прямих договорів. При цьому, укладення прямих договорів знаходиться в абсолютній дискреції продавців деревини та створювало умови для непрозорого розподілу державного ресурсу за неринковими принципами.

Наявність саме прямих договорів або ж непрозорих механізмів торгів створює значний ризик змови великих покупців на ринку з метою антиконкурентних узгоджених дій, що призводить до спотворення результатів торгів, що раніше відбувались на окремих регіональних біржах (у 2012 році Антимонопольним комітетом України накладено штрафи за це на асоціацію «Меблідеревпром» та її 14 учасників загальним обсягом на 419 млн. гривень).

Крім того, продаж необробленої деревини окремими заготівельниками через регіональні майданчики створює факти монополізації таких продажів з боку цих майданчиків, що призводить до неможливості потенційних покупців зареєструватись на торги, вчасно дізнатись про проведення аукціонів з продажу цінних порід деревини тощо.

Враховуючи стратегічну важливість лісогосподарської галузі, реалізація необробленої деревини потребує єдиного та загальнообов'язкового нормативного врегулювання, що дозволить знизити ризики щодо проявів корупціогенних чинників та збільшити надходження до бюджету. Тому, необхідним є запровадження реалізації лісоматеріалів на внутрішньому ринку з використанням сучасних електронних сервісів, здатних забезпечити належні обсяги продажів за надійною та відкритою процедурою на конкурентних умовах. Крім того, необхідно нормативно врегулювати можливість застосування сучасних алгоритмів продажу.

Беручи до уваги зазначене, Міндовкілля розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1178 (далі – проект постанови), який листом від 29.09.2020 № 25/1-22/6241-20 направлено на розгляд та погодження до заінтересованих органів виконавчої влади.

Водночас, відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», з метою громадського обговорення, Міндовкілля 07.10.2020 розміщено на своєму офіційному веб-сайті (<https://merg.gov.ua>, підрозділ «Регуляторна діяльність», розділ «Діяльність») Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178».

Метою проекту постанови є внесення змін до правил реалізації необробленої деревини постійними лісокористувачами, забезпечення відкритості та прозорості процедури реалізації необробленої деревини.

Проект постанови пропонує не просто здійснювати продаж деревини через електронні аукціони, а з використанням електронної торгової системи Прозорро.Продажі, що знаходиться у державній власності та управлінні Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства.

Принцип цієї електронної торгової системи полягає в тому, що лот, розміщений на будь-якому електронному майданчику, акредитованому в системі, є доступним для покупців з будь-якого іншого електронного майданчика.

Станом на сьогодні проєкт постанови погоджено без зауважень Держлісагентством (лист від 01.10.2020 № 04-16/7102-20) та Мінекономіки надано висновок, яким проєкт постанови погоджено без зауважень (лист від 19.10.2020 № 3811-06/63274-03).

Додаток: згадане на 1 арк. в 1 прим.

Перший заступник Міністра

Богдан БОРУХОВСЬКИЙ

Інформація

щодо реалізації деревини на аукціонах, проведених в 2020 році
лісгосподарськими підприємствами Держлісагенства

станом на 30.09.2020

Місяць	Майданчик	Виставлений обсяг, кбм	Проданий обсяг, кбм
січень	ЕТП ЛІАЦ	936 533	141 433
січень	Інші ЕТП	273 502	181 520
Всього		1 210 035	322 953
лютий	ЕТП ЛІАЦ	1 366 730	257 247
лютий	Інші ЕТП	116 234	84 563
лютий	ПРОЗОРО	480 607	8 095
Всього		1 963 570	349 905
березень	ЕТП ЛІАЦ	1 939 090	498 947
березень	Інші ЕТП	71 472	59 198
березень	ПРОЗОРО	712 231	47 770
Всього		2 722 792	605 916
квітень	ЕТП ЛІАЦ	2 086 766	452 517
квітень	Інші ЕТП	56 784	45 566
квітень	ПРОЗОРО	590 878	28 762
Всього		2 734 428	526 844
травень	ЕТП ЛІАЦ	1 812 233	421 615
травень	Інші ЕТП	165 568	77 708
травень	ПРОЗОРО	397 085	13 150
Всього		2 374 886	512 473
червень	ЕТП ЛІАЦ	1 911 304	588 099
червень	Інші ЕТП	52 636	38 527
червень	ПРОЗОРО	621 834	33 438
Всього		2 585 774	660 064
липень	ЕТП ЛІАЦ	1 818 188	604 825
липень	Інші ЕТП	80 043	77 129
липень	ПРОЗОРО	541 065	32 140
Всього		2 439 296	714 095
серпень	ЕТП ЛІАЦ	1 245 559	368 515
серпень	Інші ЕТП	121 128	94 311
серпень	ПРОЗОРО	475 794	21 035
Всього		1 842 481	483 861
вересень	ЕТП ЛІАЦ	1 888 147	831 706
вересень	Інші ЕТП	86 400	81 753
вересень	ПРОЗОРО	408 837	39 279
Всього		2 383 384	952 739
РАЗОМ		20 256 646	5 128 850
в тому числі	ЕТП ЛІАЦ	15 004 549	4 164 906
	Інші ЕТП	907 533	655 712
	ПРОЗОРО	4 228 331	223 669